

Υπόθεση C-269/22

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

21 Απριλίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Spetsializiran nakazatelen sad (Βουλγαρία)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

21 Απριλίου 2022

Κατηγορούμενοι:

IP

DD

ZI

SS

HYa

Λοιποί μετέχοντες στη διαδικασία:

Spetsializirana prokuratura

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Ποινική διαδικασία, δικαίωμα αμερόληπτου δικαστηρίου και τεκμήριο αθωότητας, υποβολή αιτήσεως προδικαστικής απόφασης

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής απόφασης

Η αίτηση προδικαστικής απόφασης υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 267, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', ΣΛΕΕ.

Προδικαστικό ερώτημα

Αντιβαίνει στο άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη, το οποίο θεσπίζει την απαίτηση αμερόληπτου δικαστηρίου, και στο άρθρο 48, παράγραφος 1, του Χάρτη, το οποίο κατοχυρώνει το τεκμήριο αθωότητας, η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ στην οποία ορισμένες πράξεις των κατηγορουμένων τεκμαίρονται ως αποδεδειγμένες, εφόσον το δικαστήριο, πριν από την υποβολή της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, έχει τηρήσει όλες τις απαραίτητες δικονομικές εγγυήσεις που πρέπει να τηρούνται στο πλαίσιο της έκδοσης απόφασης επί της ουσίας;

Οι διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και η νομολογία

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ)

Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης)

Απόφαση της 5ης Ιουλίου 2016, Ognyanov (C-614/14, EU:C:2016:514)

Διάταξη της 25ης Μαρτίου 2022, IP κ.λπ. (Établissement de la matérialité des faits au principal) (C-609/21, EU:C:2022:232) [στο εξής: διάταξη IP κ.λπ.]

Το εθνικό δίκαιο

Nakazatelno-protsesualen kodeks [βουλγαρικός κώδικας ποινικής δικονομίας, στο εξής: NPK]

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Με τη διάταξη IP κ.λπ., το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης απάντησε στο υποβληθέν στην εν λόγω υπόθεση προδικαστικό ερώτημα, το οποίο αφορούσε λεπτομέρειες σχετικά με τη διατύπωση αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως. Στη διάταξη αυτή, επισημαίνεται ότι αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης εθνικές νομοθετικές ρυθμίσεις βάσει των οποίων το αιτούν δικαστήριο υποχρεούται να αυτοεξαιρεθεί λόγω μεροληψίας, εάν, στο πλαίσιο διαδικασίας προδικαστικής αποφάσεως, έχει εκφράσει άποψη επί συγκεκριμένου πραγματικού περιστατικού το οποίο διαπιστώθηκε με βάση τα εξετασθέντα αποδεικτικά στοιχεία· η σχετική νομοθετική ρύθμιση δεν πρέπει να ληφθεί υπόψη (σκέψεις 30 έως 34). Στη σκέψη 30, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, επειδή το αιτούν δικαστήριο λαμβάνει υπόψη το άρθρο 267 ΣΛΕΕ και το άρθρο 94 του Κανονισμού Διαδικασίας κατά την έκθεση των πραγματικών περιστατικών και τη νομική εκτίμηση της υπόθεσης της κύριας δίκης, δεν προσβάλλεται το δικαίωμα αμερόληπτου δικαστηρίου που απορρέει από το άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη. Ωστόσο, η απάντηση αυτή καταλείπει περιθώρια περαιτέρω αμφιβολιών. Οι αμφιβολίες αυτές απορρέουν

από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) σχετικά με την αμεροληψία δικαστηρίου το οποίο έχει εκφράσει άποψη επί των πραγματικών περιστατικών και επί της νομικής εκτίμησης σε απόφαση που είναι κρίσιμη για την έκβαση της υπόθεσης (κατά κανόνα σε απόφαση που αφορά τη βάσιμη υπόνοια ότι η πράξη έχει τελεσθεί). Η νομολογία αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη, σύμφωνα με το άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη, για τον προσδιορισμό της ακριβούς έννοιας του δικαιώματος αμερόληπτου δικαστηρίου.

- 2 Οι διατηρούμενες αμφιβολίες εδράζονται, επίσης, στην παραδοχή ότι, κατά την υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, είναι δυνατόν να παραβιαστεί το τεκμήριο αθωότητας που κατοχυρώνεται από το άρθρο 48, παράγραφος 1, του Χάρτη. Συγκεκριμένα, το ζήτημα της αμεροληψίας του δικαστηρίου τίθεται ακριβώς στο πλαίσιο μιας δικαστικής κρίσης επί της ουσίας που έχει περιληφθεί στην αίτηση προδικαστικής αποφάσεως και που μπορεί να παραβιάζει το τεκμήριο αθωότητας. Για τους λόγους αυτούς, είναι απαραίτητη η εκ νέου υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, η οποία θα επικεντρώνεται στο άρθρο 47, παράγραφος 2, και στο άρθρο 48, παράγραφος 1, του Χάρτη.
- 3 Στις 19 Ιουνίου 2020, η Spetsializirana prokuratura [ειδική εισαγγελική αρχή, Βουλγαρία] άσκησε δίωξη κατά πέντε προσώπων για τη συμμετοχή τους σε εγκληματική οργάνωση, με σκοπό τον πλουτισμό μέσω της διευκόλυνσης της παράνομης διέλευσης υπηκόων τρίτων χωρών (Μπαγκλαντές και Ιράκ) στη Βουλγαρία, της παράνομης συνέργειας στην είσοδο στη χώρα, καθώς και μέσω της δωροληψίας και δωροδοκίας στο πλαίσιο αυτό, στην οποία συμμετείχαν δημόσιοι λειτουργοί, καθώς οι τρεις πρώτοι κατηγορούμενοι είναι αξιωματικοί της «Granichna politzia» [συνοριοφυλακής, Βουλγαρία] στο αεροδρόμιο της Σόφιας, κατά παράβαση του άρθρου 321, παράγραφος 3, σημείο 2, σε συνδυασμό με την παράγραφο 2, του Nakazatelen kodeks [βουλγαρικού ποινικού κώδικα, στο εξής: NK). Επιπλέον, η εισαγγελική αρχή προσήψε σε ορισμένους από τους κατηγορούμενους συνέργεια στην παράνομη είσοδο στη χώρα των προσώπων MM, RB, HN και AH, κατά παράβαση του άρθρου 281, παράγραφος 2, σημείο 2, σε συνδυασμό με την παράγραφο 1 και το άρθρο 20, παράγραφος 2, του NK.
- 4 Η Spetsializirana prokuratura [ειδική εισαγγελική αρχή] υποστηρίζει ότι οι εν λόγω υπήκοοι τρίτων χωρών διέμεναν στην Κύπρο με φοιτητική θεώρηση και ότι μετέβησαν στη Βουλγαρία αεροπορικώς από την Κύπρο. Επισημαίνει ότι οι τρεις πρώτοι κατηγορούμενοι διενήργησαν τους συνοριακούς ελέγχους κατά την άφιξη στο αεροδρόμιο της Σόφιας και ότι, στο πλαίσιο αυτό, κατά παράβαση των υπηρεσιακών τους καθηκόντων, επέτρεψαν στους υπηκόους τρίτων χωρών να εισέλθουν στη χώρα. Πιο συγκεκριμένα, η εισαγγελική αρχή υποστηρίζει ότι οι εν λόγω κατηγορούμενοι διενήργησαν μια απλώς τυπική εξέταση των υπηκόων του Μπαγκλαντές, χωρίς να τους υποβάλουν σε υποχρεωτικό έλεγχο στη δεύτερη γραμμή ελέγχου και χωρίς να ζητήσουν ορισμένα έγγραφα. Ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, παραβίασαν το εθνικό δίκαιο, καθώς παρέβησαν το άρθρο 10, παράγραφος 1, σημείο 22, και το άρθρο 19, σημείο 5, του Zakon za

chuzhdentsite [βουλγαρικού νόμου περί αλλοδαπών]. Ο εν λόγω νόμος ρυθμίζει ζητήματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 2016/399.

- 5 Το αιτούν δικαστήριο δεν έχει ακόμα αποφανθεί αν ο εν λόγω ισχυρισμός βρίσκεται έρεισμα στα αποδεικτικά στοιχεία της υπόθεσης της κύριας δίκης. Όσον αφορά τη δυνατότητα χρησιμοποίησης ορισμένων αποδεικτικών στοιχείων, έχουν υποβληθεί οι αιτήσεις προδικαστικής αποφάσεως στις υποθέσεις C-348/21 και C-349/21. Ωστόσο, υπάρχει σαφώς η πιθανότητα να αποδειχθούν βάσιμες οι εν λόγω κατηγορίες, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις λεπτομέρειες σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής του συννοριακού ελέγχου εκ μέρους των κατηγορουμένων ΙΡ, DD και ΖΙ. Ως εκ τούτου, κατά το αιτούν δικαστήριο, φαίνεται πιθανό να καταστεί απαραίτητη η ερμηνεία του άρθρου 67, παράγραφος 2, σε συνδυασμό με το άρθρο 77, παράγραφος 2, στοιχείο ε΄, ΣΛΕΕ, το άρθρο 22 του κανονισμού 2016/399 και το άρθρο 2, σημείο 1, στοιχείο β΄, και σημείο 3 του ίδιου κανονισμού, ως προς το αν η υπό κρίση υπόθεση αφορά εσωτερικό σύνορο· επιπλέον, θα είναι απαραίτητη και η ερμηνεία του άρθρου 6, παράγραφοι 1 και 3, σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι, καθώς και του άρθρου 8, παράγραφοι 3 έως 5, και του άρθρου 14, παράγραφος 2, του κανονισμού 2016/399 υπό το πρίσμα του κρίσιμου εθνικού νόμου, ήτοι του νόμου περί αλλοδαπών της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, ο οποίος ενδεχομένως ρυθμίζει το σχετικό αντικείμενο διαφορετικά.
- 6 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, λαμβανομένης υπόψη της φύσης της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, πρέπει να περιγράψει συγκεκριμένα, στην αίτηση, τον τρόπο με τον οποίο οι κατηγορούμενοι έλεγξαν τους υπηκόους τρίτων χωρών στα σύνορα. Πρέπει επίσης να περιληφθεί στην εν λόγω αίτηση η διαπίστωση κατά πόσον η εν λόγω πρακτική συνιστά, βάσει του εθνικού δικαίου, παράβαση των υπηρεσιακών καθηκόντων. Τούτο είναι αντικειμενικά απαραίτητο. Χωρίς αρκούντως σαφείς διαπιστώσεις επί των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης της κύριας δίκης, δεν θα ήταν δυνατή η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην οποία θα μπορεί να δοθεί χρήσιμη απάντηση. Πιο συγκεκριμένα, για την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος σχετικά με το άρθρο 6 (ή το άρθρο 8) και το άρθρο 14 του κανονισμού 2016/399 είναι απαραίτητο να διαπιστωθεί επακριβώς ο τρόπος με τον οποίο οι κατηγορούμενοι έλεγξαν τους υπηκόους τρίτων χωρών.
- 7 Το αιτούν δικαστήριο προτίθεται να υποβάλει την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως σύμφωνα με τις διαδικαστικές προϋποθέσεις που συνάδουν απολύτως με τις εγγυήσεις που πρέπει, βάσει του εθνικού νόμου, να τηρούνται κατά την έκδοση απόφασης επί της ουσίας, με την οποία το δικαστήριο καταδικάζει ή αθώνει τους κατηγορουμένους. Πιο συγκεκριμένα, θα προβεί, κατ' αρχάς, στην περάτωση της αποδεικτικής διαδικασίας και θα συνεχίσει με την ακρόαση των μετεχόντων στη διαδικασία επί των πραγματικών περιστατικών και επί των εφαρμοστέων κανόνων, θα παράσχει δυνατότητα δευτερολογίας στους κατηγορουμένους και θα εκδώσει απόφαση ύστερα από μυστική διάσκεψη. Ωστόσο, προτού το αιτούν δικαστήριο διατυπώσει την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως κατ' αυτόν τον τρόπο, θα πρέπει να βεβαιωθεί ότι δεν διαπράττει παράβαση του νόμου. Τέτοια περίπτωση θα συντρέχει, συγκεκριμένα, αν η

αίτηση προδικαστικής αποφάσεως κριθεί παράνομη επειδή παραβιάζει το τεκμήριο αθωότητας. Ομοίως, τέτοια περίπτωση θα συντρέχει αν η μελλοντική απόφαση επί της ουσίας, την οποία το δικαστήριο θα εκδώσει μετά την απάντηση του Δικαστηρίου και στην οποία θα λαμβάνει υπόψη του την παρασχεθείσα ερμηνεία του κανονισμού 2016/399, κριθεί παράνομη επειδή εκδόθηκε από δικαστήριο το οποίο είχε ήδη εκ των προτέρων, στο πλαίσιο της αιτήσεώς του περί προδικαστικής αποφάσεως, εκφράσει άποψη επί του αντικειμένου της υπόθεσης της κύριας δίκης (επί των πραγματικών περιστατικών της πράξης που τέλεσαν οι κατηγορούμενοι).

- 8 Στη διάταξη IP κ.λπ., το Δικαστήριο απεφάνθη ότι αντιβαίνει στο άρθρο 267 ΣΛΕΕ και στο άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη εθνική νομολογία η οποία υποχρεώνει τα δικαστήρια που εκδικάζουν ποινικές υποθέσεις να αυτοεξαιρούνται σε περίπτωση απώλειας της ιδιότητας του «αμερόληπτου δικαστηρίου» στο πλαίσιο αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως (διατακτικό, σημείο 1). Ωστόσο, η εν λόγω συνέπεια προκύπτει μόνον υπό το πρίσμα του εθνικού νόμου και της σχετικής νομολογίας. Το Δικαστήριο δεν έχει αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού υπό το πρίσμα του άρθρου 6, σημεία 1 και 2, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, όπως έχουν ερμηνευθεί από το ΕΔΔΑ.
- 9 Κατά το άρθρο 47, παράγραφος 2, του Χάρτη, κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα να δικαστεί η υπόθεσή του από αμερόληπτο δικαστήριο, ενώ το άρθρο 48, παράγραφος 1, του Χάρτη καθιερώνει το τεκμήριο αθωότητας. Από το άρθρο 52, παράγραφος 3, του Χάρτη προκύπτει ότι η απαίτηση αμεροληψίας του δικαστηρίου αντιστοιχεί στην πανομοιότυπη απαίτηση του άρθρου 6, σημείο 1, της Σύμβασης και/ή ότι το τεκμήριο αθωότητας αντιστοιχεί στην πανομοιότυπη απαίτηση του άρθρου 6, σημείο 2, της Σύμβασης. Κατά συνέπεια, πρέπει να εφαρμοστεί κατ' αναλογία η νομολογία του ΕΔΔΑ.
- 10 Υπάρχουν πολλές υποθέσεις στις οποίες το ΕΔΔΑ κλήθηκε να κρίνει κατά πόσον εκδίδεται απόφαση επί της ουσίας από «αμερόληπτο δικαστήριο», όταν το δικαστήριο αυτό έχει προηγουμένως κρίνει συγκεκριμένο διαδικαστικό ζήτημα, εκφράζοντας άποψη επί της ουσίας (επί της τέλεσης της πράξης και επί του νομικού της χαρακτήρα). Σε όλες τις εν λόγω περιπτώσεις, το ΕΔΔΑ έκρινε ότι τέτοιου είδους απόφαση συνεπάγεται παραβίαση της απαίτησης αμεροληψίας, με αποτέλεσμα η εν συνεχεία εκδιδόμενη απόφαση να αντιβαίνει στο άρθρο 6, σημείο 1, της Σύμβασης (Chesne κατά Γαλλίας, Dāvidsons και Savins κατά Λετονίας, Mironenko και Martenko κατά Ουκρανίας, Ionuț-Laurențiu Tudor κατά Ρουμανίας, Gomez de Liano Y Botella κατά Ισπανίας, Perote Pellon κατά Ισπανίας, Hauschildt κατά Δανίας, Ekeberg κ.λπ. κατά Νορβηγίας, Cardona Serrat κατά Ισπανίας, Nestak κατά Σλοβακίας, Castillo Algar κατά Ισπανίας, Matijašević κατά Σερβίας, Cabezas Rectoret κατά Ισπανίας, Dragojević κατά Κροατίας, Hernandez Cairois κατά Ισπανίας, Kiratli κατά Τουρκίας, Nortier κατά Κάτω Χωρών).

- 11 Σε καμία από τις υποθέσεις αυτές δεν απεφάνθη το ΕΔΔΑ επί του ζητήματος της προσωρινής έκφρασης άποψης, μεταξύ άλλων σχετικά με την ενοχή του κατηγορουμένου, στο πλαίσιο αίτησεως προδικαστικής αποφάσεως. Αν το εθνικό δικαστήριο υποβάλλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στην οποία δέχεται ότι το αδίκημα έχει πράγματι διαπραχθεί από τον κατηγορούμενο, και τούτο ήδη κατά την έναρξη της διαδικασίας, προτού εξετασθούν όλα τα αποδεικτικά στοιχεία και προτού εκφράσουν άποψη οι μετέχοντες στη διαδικασία σχετικά με τη νομική τους σημασία, είναι εύλογο ότι το ΕΔΔΑ θα καταλήξει σε συμπέρασμα σύμφωνο με τη μέχρι τούδε νομολογία του. Αν όμως το εθνικό δικαστήριο υποβάλλει την εν λόγω αίτηση προδικαστικής αποφάσεως τηρώντας όλες τις εγγυήσεις που διέπουν την έκδοση απόφασης επί της ουσίας, όπως την εξέταση όλων των αποδεικτικών στοιχείων, την ακρόαση των διαδίκων, την παροχή δυνατότητας δευτερολογίας, τη διεξαγωγή νομότυπης μυστικής διάσκεψης, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συντρέχει τέτοια περίπτωση.
- 12 Το αιτούν δικαστήριο δεν μπορεί να υποβάλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο ΕΔΔΑ, δεδομένου ότι τέτοια δυνατότητα δεν υφίσταται. Αντιθέτως, λαμβανομένης υπόψη της ίδιας σημασίας που έχουν οι απαιτήσεις της αμεροληψίας και του τεκμηρίου αθωότητας, αφενός, κατά το άρθρο 47, παράγραφος 2, και το άρθρο 48 του Χάρτη και, αφετέρου, κατά το άρθρο 6, σημεία 1 και 2, της Σύμβασης, το δικαστήριο μπορεί να υποβάλει την εν λόγω αίτηση στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, η ερμηνεία του Δικαστηρίου είναι, επίσης, αρκούντως χρήσιμη.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αποφάσεως περί παραπομπής

- 13 Επί της εφαρμογής του άρθρου 47, παράγραφος 2, του Χάρτη: Το ζήτημα που τίθεται είναι αν το εθνικό δικαστήριο που υποβάλλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στην οποία εκφράζει άποψη, με επαρκή σαφήνεια, επί του αντικειμένου της υπόθεσης (εκλαμβάνει ως δεδομένες ορισμένες περιστάσεις σχετικές με την πράξη των κατηγορουμένων), διατυπώνει προσωρινή γνώμη από την οποία θα μπορούσε να συναχθεί ότι δεν είναι αμερόληπτο. Το ζήτημα αυτό τίθεται για την περίπτωση κατά την οποία η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως υποβάλλεται τηρουμένων όλων των διαδικαστικών εγγυήσεων που διέπουν την έκδοση απόφασης επί της ουσίας.
- 14 Επί της εφαρμογής του άρθρου 48, παράγραφος 1, του Χάρτη: Το ζήτημα που τίθεται είναι αν εθνικό δικαστήριο παραβιάζει το τεκμήριο αθωότητας όταν υποβάλλει αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στην οποία εκλαμβάνει ως δεδομένες ορισμένες περιστάσεις τις οποίες προβάλλει η εισαγγελική αρχή (τα πραγματικά περιστατικά της τέλεσης του πράξης των κατηγορουμένων). Το ζήτημα αυτό τίθεται για την περίπτωση κατά την οποία η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως υποβάλλεται τηρουμένων όλων των διαδικαστικών εγγυήσεων που διέπουν την έκδοση απόφασης επί της ουσίας.

- 15 Το άρθρο 48, παράγραφος 1, του Χάρτη ορίζει ότι κάθε κατηγορούμενος τεκμαίρεται ότι είναι αθώος μέχρι αποδείξεως της ενοχής του σύμφωνα με τον νόμο. Μπορεί να θεωρηθεί ότι «τεκμαίρεται ότι είναι ένοχος» όταν το εθνικό δικαστήριο απλώς διαπιστώνει ορισμένα στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα για τη συναγωγή συμπεράσματος περί ενοχής, χωρίς όμως να καταλήγει, εν τέλει, στο συμπέρασμα αυτό; Πράγματι, η δυσχέρεια συναγωγής του εν λόγω συμπεράσματος καθιστά αναγκαία την υποβολή αίτησης προδικαστικής αποφάσεως.
- 16 Στην υπό κρίση υπόθεση, τούτο σημαίνει, συγκεκριμένα, ότι το αιτούν δικαστήριο θα συμπεράνει την τέλεση (ή την παράλειψη τέλεσης) ορισμένης πράξης εκ μέρους των κατηγορουμένων κατά τη διάρκεια των συνοριακών ελέγχων που διενήργησαν στο αεροδρόμιο της Σόφιας, στο πλαίσιο των οποίων επέτρεψαν σε υπηκόους τρίτων χωρών να εισέλθουν στη χώρα. Ωστόσο, αυτό πόρρω απέχει από το να ισοδυναμεί με συμπέρασμα περί ενοχής. Επομένως, είναι απαραίτητη η απάντηση του Δικαστηρίου σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού 2016/399, προκειμένου να συναχθεί –ενδεχομένως– συμπέρασμα περί ενοχής.

Επί της χρησιμότητας της απάντησης του Δικαστηρίου

- 17 Η απάντηση αυτή θα παράσχει στο αιτούν δικαστήριο τη βεβαιότητα ότι είναι σύννομη η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως στην οποία έχει εκφράσει άποψη επί των αποδειχθέντων πραγματικών περιστατικών σχετικά με την πράξη των κατηγορουμένων. Επιπλέον, η μελλοντική απόφαση επί της ουσίας δεν θα εξαφανιστεί σε δεύτερο βαθμό λόγω μεροληψίας του δικαστηρίου· η εξαφάνισή της θα καθιστούσε άνευ αντικειμένου τόσο τη διαφορά της κύριας δίκης όσο και την απάντηση του Δικαστηρίου.
- 18 Η μελλοντική απόφαση επί της ουσίας δεν θα υπόκειται σε εξαφάνιση σε δεύτερο βαθμό όχι μόνον επειδή το Δικαστήριο θα έχει αποφανθεί ότι ο εθνικός νόμος που προβλέπει την εξαφάνιση πρέπει να μη ληφθεί υπόψη (διάταξη IP κ.λπ.). Δεν θα υπόκειται σε εξαφάνιση επειδή θα είναι αντικειμενικά σύννομη, καθόσον κατά την έκδοσή της θα έχουν τηρηθεί οι απαιτήσεις της αμεροληψίας του δικαστηρίου και του τεκμηρίου αθωότητας.

Η άποψη του αιτούντος δικαστηρίου

- 19 Όπως κάθε διαδικαστική πράξη του δικαστηρίου, η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως μπορεί να είναι παράνομη. Δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως υπό περιστάσεις που υποδηλώνουν ότι ο δικαστής σχημάτισε πρόωρη, αβάσιμη και, ως εκ τούτου, παράνομη γνώμη σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, μεταξύ άλλων και όσον αφορά την ενοχή του κατηγορουμένου.
- 20 Είναι ανεπίτρεπτο να μην δύνανται τα εθνικά δικαστήρια να διαπιστώσουν και να διορθώσουν την εν λόγω διαδικαστική πλημμέλεια, είτε πρόκειται για το δικαστήριο που υπέβαλε την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως (κηρύσσοντας

εαυτόν προκατειλημμένο) είτε για τα ανώτερα δικαστήρια (τα οποία θα εξαφανίσουν την καταδικαστική απόφαση για τον λόγο και μόνο της μη αμεροληψίας του δικαστηρίου), καθώς και να οφείλεται η εν λόγω αδυναμία διαπίστωσης και διόρθωσης της διαδικαστικής πλημμέλειας απλώς και μόνο στο γεγονός ότι η πλημμέλεια αυτή διαπράχθηκε στο πλαίσιο της υποβολής αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως. Το δίκαιο της Ένωσης, και ειδικότερα τα άρθρα 47 και 48 του Χάρτη, αποσκοπεί στην προστασία των δικαιωμάτων των κατηγορουμένων και όχι στην προσβολή τους. Η υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως δεν πρέπει να συνεπάγεται ασυλία της δικονομικής παράβασης, ήτοι αδυναμία διαπίστωσης και διόρθωσης της παράβασης αυτής.

Συμπληρωματικές επισημάνσεις

- 21 Το αιτούν δικαστήριο προτείνει έναν συγκεκριμένο κανόνα που θα πρέπει να ισχύει κατά την υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, ήτοι ότι, αν η αίτηση αυτή περιέχει ορισμένα στοιχεία της απόφασης επί της ουσίας, θα πρέπει να εκδίδεται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις που ισχύουν για την απόφαση επί της ουσίας. Αν το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφανθεί ότι πρέπει να πληρούνται άλλες προϋποθέσεις, οι σχετικές παρατηρήσεις θα είναι αρκούντως χρήσιμες.